

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH

k vládnímu návrhu zákona,

o ochraně památkového fondu a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně památkového fondu)
/ ST 666 /

Předkládá: Jitka Chalánková

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH K § 12, PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

V odstavci 2 je zmínka o stavebně historickém průzkumu přesunuta z ustanovení písm i), do ust. písmene d), je doplněno ust. písm. e). Nově se upravují písmena d), e) a i) do tohoto znění:

d) provádí vědeckovýzkumnou činnost v oboru památkové péče, včetně zpracování stavebně historického průzkumu,

e) průběžně dokumentuje na základě vlastní úvahy práce na kulturních památkách a práce na nemovitých věcech v památkových územích nebo práce v ochranných památkových pásmech,

i) je oprávněn zpracovávat archeologické výzkumy bez povolení ministerstva,

Nově se vkládají odst. 3 a odst. 4, které zní:

(3) Činnosti dle odst. 2 písm. i) provádí památkový ústav bezúplatně.

(4) Činnosti dle odst. 2 písm. e) nelze památkovému ústavu přikázat.

Odůvodnění k odstavci 2:

písm. d) a i)

Souběžný ozměňovací návrh k § 14 a souvisejícím ustanovením vládního návrhu zákona nepředpokládá, že by zpracování stavebně historického průzkumu bylo regulovanou činností. Proto se zmínka z ust. písm i), které se týká regulované činnosti, přesouvá do ust. písm. d), které se týká vědeckovýzkumné činnosti. Stavebně historický průzkum je významným nástrojem poznávání památkového fondu i náplní činnosti památkového ústavu, proto je žádoucí jej explicitně zmínit. Tento průzkum je zároveň formou vědeckovýzkumné činnosti, z toho důvodu je umístěn nově právě na toto místo.

písm. e)

Dnešní Národní památkový ústav respektive památkový ústav dle vládního návrhu zákona není a nebude schopen dokumentovat práce na všech kulturních památkách a dalších stavbách na památkových územích. Zmínka o tom, že tuto činnost památkový ústav vykonává na základě vlastní úvahy, je do zákona vložena především z toho důvodu, aby zdůraznila, že památkový ústav je odbornou institucí, která si sama volí, jaké stavby bude dokumentovat, a rovněž s ohledem na uživatelské určení zákona, a to zejména proto, aby se rozptýlila případná domněnka,

že tyto činnosti jsou bezplatné ve smyslu ustanovení písm g) vládního návrhu zákona.

Odůvodnění k odstavci 3:

Památkový ústav je součástí systému veřejné správy a zpracovává dle návrhu zákona odborná vyjádření pro správní řízení vedená dle tohoto zákona popřípadě dle jiných právních předpisů. Proto je nezbytné, aby působil jako nestranná odborná instituce. Přijímání úplaty za provedenou odbornou činnost například při provádění záchranného archeologického výzkumu anebo stavebně historického průzkumu vystavuje památkový ústav nepřijatelnému konfliktu zájmů mezi nestranným posouzením záměru žadatele a de facto dodavatelskými službami (většinou pro jeho stavební činnost). Je nepřípustné, aby památkový ústav vydával odborná vyjádření k žádostem žadatelů a zároveň od nich přijímal úplatu za jiné služby. Ustanovení odstavce 3 nenaruší poznávací činnost prováděnou památkovým ústavem, neboť ten může věnovat své kapacity například tolik potřebnému badatelskému archeologickému výzkumu, anebo stavebně historickým průzkumům prováděným v rámci vědeckovýzkumné činnosti dle ustanovení odst. 2 písm. d) zákona.

Odůvodnění k odstavci 4:

Dokumentování prací na kulturních památkách a dalších relevantních stavbách dle návrhu zákona je personálně, časově i finančně náročné. Vzhledem k tomu, že tyto práce provádí dle pozměňovacího návrhu památkový ústav dle vlastní úvahy, je zněním vloženého odstavce 4 zdůrazněno, že mu tyto činnosti nelze přikázat. To však neznamená, že tyto práce nemůže provádět na základě dohody.

V souvislosti s pozměňovacím návrhem vkládajícím odst. 3 do znění § 14 vládního návrhu zákona se mění další ustanovení vládního návrhu zákona takto:

§ 82 odst. 1

Z první věty odstavce se vypouští „památkovým ústavem“.

§ 82 odst 2

Ze znění odstavce se vypouští „památkovým ústavem“.

§ 83 odst. 1

Ze znění odstavce se vypouští „památkový ústav“.

§ 83 odst. 6

Ze znění odstavce se vypouští: „nebo projekt záchranného archeologického výzkumu, který zpracoval“.

§ 84 odst. 1

Ze znění odstavce se vypouští „památkovým ústavem“.

§ 84 odst. 2 písm. a)

Ze znění se vypouští „památkovým ústavem“.

§ 84 odst. 4 písm. b)

Ze znění se vypouští „památkovým ústavem“.

§ 84 odst. 5

Ze odstavce znění se vypouští „památkovým ústavem“.

§ 85 odst. 1

Ze znění první věty odstavce se vypouští „památkový ústav“.

§ 85 odst. 4

Ze znění odstavce se vypouští „památkový ústav“.

§ 86 odst. 1

Z věty za středníkem se vypouští „památkový ústav“.

§ 87 odst. 2

Ze znění odstavce se vypouští „památkový ústav“.

§ 87 odst. 4

Ze znění odstavce se vypouští „památkový ústav“.

Odůvodnění:

Tyto pozměňovací návrhy ruší části těch ustanovení vládního návrhu zákona, kde je památkový ústav jmenován mezi osobami, které provádějí archeologický výzkum za úplatu.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH K § 14, REGULOVANÉ ČINNOSTI NA ÚSEKU PAMÁTKOVÉ PÉČE

Celý § 14 je pozměňovacím návrhem upraven do tohoto znění:

§ 14

Regulované činnosti na úseku památkové péče

- (1) Regulovanými činnostmi na úseku památkové péče jsou
 - a) restaurování kulturní památky,
 - b) provádění archeologického výzkumu.
- (2) Restaurování kulturní památky může provádět pouze fyzická osoba s povolením ministerstva k restaurování kulturní památky (dále jen „restaurátor“).
- (3) Archeologický výzkum může provádět osoba s povolením ministerstva k provádění archeologického výzkumu (dále jen „archeologická osoba“).

Popis úpravy:

Je vypuštěn odst.1 písm. b) a odst. 3 vládního návrhu zákona a paragraf je dále přečíslován.

Odůvodnění:

Vládní návrh stanovil, že zpracování stavebně historického průzkumu je regulovanou činností. Pozměňovací návrh ruší zpracování stavebně historického průzkumu jako regulovanou činnost.

Provádění a zpracování stavebně historického průzkumu je multioborovou vysoce specializovanou týmovou činností, na níž se podílejí stavební historici, umělečtí historici, archiváři a další specializovaní historici i zástupci přírodovědných a technických profesí. Takový obor, který je odbornou až vědeckou činností, je obtížné regulovat obecně a zejména pak výhradně restriktivními kritérii, jako to činí vládní návrh zákona.

Provádění stavebně historického průzkumu na rozdíl od restaurování anebo archeologického výzkumu nezasahuje do hmotné stránky staveb.

Průzkum sám není ani návrhovou dokumentací, tedy nenavrhuje úpravy kulturních památek a dalších staveb, jako je tomu například v případě architektů a inženýrů sdružených v profesních komorách. Je pouhým podkladem pro projektování a pro správní orgány.

Činnost stavebních historiků tak nepřináší riziko poškození stavby.

Jedná se o odborný a svého druhu vědecký obor, regulace jeho provádění je omezením svobodného bádání, které zaručuje Listina ústavních práv a svobod.

Komunita zpracovatelů stavebně historického průzkumu je relativně malá a uvalení regulace při současném stanovení tvrdých profesních i finančních sankcí v řádu statisíců i milionů korun a některých dílčích nesplnitelných kritérií pro získání oprávnění k jeho provádění by jistě snížilo počet zpracovatelů průzkumu a kontraproduktivně ohrozilo další pokračování tohoto oboru.

V souvislosti s pozměňovacím návrhem vypouštějícím odst. 1 písm. b) a odst. 3 § 14 vládního návrhu zákona se mění další ustanovení vládního návrhu zákona takto:

Z vládního návrhu jsou vypuštěna nebo vypuštěním zkrácena tato další ustanovení souvisejících paragrafů zákona.

§ 5 odst. 2 písm. g)

Vypouští se formulace o zřízení rady pro stavebně historické průzkumy.

§ 12 odst. 2 písm. i)

Vypouští se zmínka o stavebně historickém průzkumu (viz pozm. návrh k § 12)

§ 73 odst. 1

Vypouští se.

§ 101

Vypouští se.

§ 107 odst. 1 písm. b)

Vypouští se.

§ 113 odst. 3 písm. b)

Vypouští se.

§ 115 odst. 2

Vypouští se.

§ 118 odst. 2

Vypouští se zmínka o stavebně historickém průzkumu.

§ 118 odst. 2

Vypouští se.

§ 126 odst. 5 písm. b) a písm. c)

Vypouští se.

§ 127 odst. 2 a odst. 6 písm. a) a písm. b)

Vypouští se.

§ 147 odst. 2

Vypouští se.

§ 148 odst. 2

Vypouští se.

§ 150 čís. 2

Vypouští se zmínka o stavebně historickém průzkumu.

Ustanovení po úpravě zní:

2. V položce 22 písmeno l) zní:

„l) Přijetí žádosti o udělení oprávnění k restaurování kulturní památky nebo její části, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými díly podle zákona o ochraně památkového fondu nebo přijetí žádosti o udělení oprávnění k provádění archeologického výzkumu podle zákona o ochraně památkového fondu Kč 2000.“.

příloha č. 3 k zákonu

Vypouští se.

příloha č. 7 k zákonu

Vypouští se.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH K § 73, STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM

V souvislosti s pozměňovacím návrhem k § 14 je celý § 73 pozměňovacím návrhem upraven do tohoto znění:

§ 73

Stavebně historický průzkum

(1) Stavebně historický průzkum obsahuje

- a) označení zkoumané stavby a osob, které se na zpracování průzkumu podílely,
- b) popis důvodů a okolností stavebně historického průzkumu,
- c) popis a textové, obrazové a grafické vyhodnocení současného stavu stavby,
- d) textové, obrazové a grafické vyhodnocení historického vývoje stavby,
- e) výčet hodnotných prvků a součástí stavby,
- f) vyhodnocení zjištěných závad stavby,
- g) náměty pro další zkoumání, využití a úpravy stavby,
- h) seznam použitých pramenů a literatury,
- i) případně další údaje, informace a vyhodnocení potřebné k poznání zkoumané stavby.

(2) V případě stavebně historického průzkumu zpracovaného za účelem podle § 48 odst. 3 je povinný rozsah jednotlivých náležitostí stavebně historického průzkumu určen částí stavby dotčenou zamýšlenými pracemi a částmi stavby, které stavebně historicky souvisejí s dotčenou částí stavby.

(3) Do seznamu památkového fondu se zapisují tyto stavebně historické průzkumy

- a) průzkumy zpracované pro účely žádosti dle § 48 odst. 3 nebo dle § 24 odst. 2 a 3,
- b) průzkumy zpracované památkovým ústavem dle tohoto zákona,
- c) ostatní stavebně historické průzkumy.

(4) Památkový ústav zapíše stanovené údaje o stavebně historickém průzkumu odevzdaném dle § 48 odst. 3 a dle § 24 odst. 2 a 3 do seznamu památkového fondu a zároveň je ve stanoveném rozsahu zpřístupní.

(5) Odstavec 4 se použije obdobně na případ, kdy stavebně historický průzkum zpracoval památkový ústav.

(6) Průzkumy dle odstavce 3 písmeno c) může získat památkový ústav pro jejich zápis do seznamu památkového fondu pouze dohodou s jejich zpracovateli či osobami, které k takovým průzkumům mají práva.

Popis úpravy:

Původní odstavec 1 vládního návrhu zákona je vypuštěn.

Odstavec 2 vládního návrhu je upraven a přečíslován jako odstavec 1.

Odstavec 3 vládního návrhu je upraven a přečíslován jako odstavec 2.

Je vložen odstavec 3 v novém znění.

Odstavec 4 je zachován v nezměněném znění, odst. 5 vládního návrhu je upraven.

Nové je vložen odstavec 6.

Odůvodnění:

Odstavec 1

Obsah náležitostí stavebně historického průzkumu je upraven a zobecněn, neboť ve vládním návrhu obsahoval některé náležitosti, které nebývají vždy součástí stavebně historického průzkumu (zaměření stavby, archivní rešerše a další). Některé kvalifikované a zejména specializované průzkumy by nemohly splnit vládním návrhem stanovené náležitosti a nebyly by stavebně historickým průzkumem dle zákona. Znění vládního návrhu by kontraproduktivně bránilo otevřenému a vyvíjejícímu se poznávání památkového fondu. Původní odst. 1 vládního návrhu přikazoval duplicitní povinnost odevzdání stavebně historického průzkumu, který je rovněž přikládán k žádosti dle § 48 a dle § 24 vládního návrhu. Způsob zápisu stavebně historického průzkumu do památkového seznamu je řešen pozměňovacím návrhem k § 48, § 24 a k § 12 a doplněním odstavce 6 k tomuto paragrafu.

Odstavec 2

Z ustanovení vládního návrhu zákona je vypuštěno slovo „bezprostředně“. Pro poznání vývoje a hodnoty dotčené části stavby nebývá vždy dostatečná bezprostřední souvislost. Vládní návrh skutečně potřebný rozsah průzkumu nepřiměřeně zužuje.

Odstavec 3 pozměňovacího návrhu

Odstavec souhrnně stanovuje, že stavebně historické průzkumy se zapisují do seznamu památkového fondu, stanovuje tři odlišné skupiny dle účelu a původu jejich zpracování.

Odstavce 4 a 5

Stanovují způsob uložení stavebně historického průzkumu do seznamu památkového fondu. Obsahově se od vládního návrhu neliší.

Odstavec 6

Upravuje situace, kdy je stavebně historický průzkum zpracováván z osobních badatelských či jiných důvodů. V takovém případě nemůže být spravedlivě vymáhán na úkor jeho zpracovatele, ale může být zahrnut do seznamu památkového fondu pouze dohodou, a to buď bezúplatně, anebo úplatně.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH K § 48, ŽÁDOST O POSOUZENÍ PRÁCE NA KULTURNÍ PAMÁTCE

V souvislosti s vypuštěním § 73 odst. 1 a § 14 je pozměňovacím návrhem upraven celý § 48 do tohoto znění:

§ 48

Žádost o posouzení práce na kulturní památce

(1) Žádost o posouzení práce na kulturní památce kromě obecných náležitostí podle správního řádu obsahuje

- a) název a umístění kulturní památky,
- b) popis současného stavu kulturní památky, včetně uvedení závad, a to v rozsahu částí dotčených zamýšlenou prací,
- c) technický popis zamýšlené práce,
- d) popis navrhovaného výsledného stavu po provedení zamýšlené práce.

(2) K žádosti se přiloží dokumentace, pokud je posouzení podkladem pro rozhodnutí nebo jiný úkon příslušného správního orgánu a pokud se taková dokumentace podle jiného právního předpisu vyžaduje.

(3) Žadatel může k žádosti přiložit stavebně historický průzkum zpracovaný dle náležitostí § 73, jde-li o případ uvedený v odstavci 2 a je-li zamýšlenou prací změna dokončené stavby podle stavebního zákona¹³⁾. Pokud průzkum nepřiloží a správní orgán sezná, že je jeho zpracování pro posouzení žádosti nezbytné, vyzve žadatele k jeho doplnění. Průzkum se odevzdává ve dvou vyhotoveních, z nichž jedno postoupí správní orgán památkovému ústavu pro jeho zápis do seznamu památkového fondu.

(4) Žadatelem je vlastník kulturní památky nebo osoba, která je oprávněna podat žádost o zahájení správního řízení nebo jiného postupu podle jiných právních předpisů¹⁴⁾, kterých se týká práce na kulturní památce.

Popis úpravy:

Odstavec 2 vládního návrhu je rozdělen na dva odstavce.

Odstavec 2 písm. a) vládního návrhu je přečíslován jako odst. 2 v nezměněném znění.

Odstavec 2 písm. b) vládního návrhu je upraven a přečíslován jako odst. 3,.

Odstavec 3 vládního návrhu je přečíslován jako odstavec 4 v nezměněném znění.

Obecné odůvodnění:

Vládní návrh předpokládá obligatorní přiložení stavebně historického průzkumu ve všech případech, pokud je posouzení podkladem pro rozhodnutí nebo jiný úkon příslušného správního orgánu a pokud se taková dokumentace podle jiného právního předpisu vyžaduje. Vzhledem k tomu, že ne vždy je stavebně historický průzkum pro posouzení žádosti o práci na kulturní památce potřebný a řada objektů navíc již tyto průzkumy zpracované má, byla by tato paušální povinnost zjevně nadbytečná a vedla by ke zbytečnému zatížení vlastníků i státní správy.

Odstavec 2

Zachovává povinnost podat příslušnou dokumentaci.

Odstavec 3

Protože je z hlediska poznávání památkového fondu a posuzování úprav památek stavebně historický průzkum obecně vhodným a potřebným podkladem, pozměňovací návrh žadatele na tento institut ustanovením odstavce upozorní. Pokud žadatel průzkum nepřiloží a je zároveň v daném případě pro potřeby posouzení průzkum nezbytný, je možné uložit jeho zpracování. Tato úprava je zcela ve shodě s osvědčenými a v praxi nekolizními ustanoveními § 14 platného památkového zákona. Umožní, aby byl průzkum zpracován a užit v potřebných případech. Vládní návrh nerealisticky předpokládal přiložení stavebně historického průzkumu ke každé žádosti. Taková povinnost by však byla personálně nezvládnutelná a nadbytečná, protože neúčelná. Ustanovení odstavce zároveň řeší otázku zařazení průzkumu do památkového fondu. Tuto povinnost ukládá žadateli. Vládní návrh předpokládá odevzdání průzkumu jeho zpracovatelem a zároveň stanovuje přiložení průzkumu k žádosti. Jedná se tak o zjevně duplicitní odevzdání stejného dokumentu institucím památkové péče. V souvislosti s pozměňovacím návrhem k § 14 zákon již institut zpracovatele stavebně historického průzkumu nezná.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH K § 24

V souvislosti s vypuštěním § 73 odst. 1 a pozměňovacím návrhem je pozměňovacím návrhem upraven § 24 v odstavci 3, 4 a 5 do tohoto znění:

(3) Ministerstvo může v rozhodnutí o zrušení prohlášení za kulturní památku současně nařídít vlastníkovi kulturní památky strpět zpracování nezbytné měřické, fotografické nebo jiné obrazové dokumentace, provedení potřebných stavebně historických průzkumů nebo jiných průzkumů kulturní památky pro účely doložení stavu kulturní památky. Zpracování této dokumentace zajistí na své náklady ministerstvo.

(4) Stavebně historické průzkumy zpracované dle odstavce 2 se odevzdávají ve dvou vyhotoveních, z nichž jedno postoupí ministerstvo památkovému ústavu pro jeho zápis do seznamu památkového fondu.

(5) Rozhodnutí o zrušení prohlášení ministerstvo spolu se stavebně historickým průzkumem zašle nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, památkovému ústavu k zápisu do seznamu památkového fondu. Obdobné dokumentace dle odst. 3 zašle ve stejné lhůtě po jejich vyhotovení.

Popis úpravy:

Odstavec 3 vládního návrhu je upraven, mezi odstavce 3 a 4 vládního návrhu je vložen nový odstavec, odstavec 4 vládního návrhu je upraven a přečíslován jako odstavec 5 .

Odůvodnění:

Odst. 3

Mění se formulace vládního návrhu, že ministerstvo zpracování stanovených dokumentaci vlastníkovi nařídí, a nově se stanovuje se, že mu přikáže strpět jejich provedení, přičemž náklady na tyto dokumentace samo hradí.

Zrušením prohlášení za kulturní památku pomíjí veřejný zájem na ochraně věci nebo stavby jako kulturní památky. Vlastník tedy nemůže, jako tomu bylo ve znění vládního návrhu, nadále nést břemena, která vyplývají z veřejnoprávního zájmu, tedy ani finanční břemeno ze zájmu poznávání nebo doplňování poznávání kulturních, historických a jiných hodnot dotčené stavby nebo věci. Zejména nepřijatelný by byl takový postup v situacích, kdy je řízení o zrušení prohlášení za kulturní památku vedeno z moci úřední a kdy tedy vlastník o zrušení prohlášení nežádal nebo s ním dokonce v řízení nesouhlasil. V tomto samostatném správním řízení, kde rozhoduje ministerstvo, je povinno samo zajistit zpracování i úhradu případně jím předepsané dokumentace.

Odst. 4 a 5

Ustanovení odst. 4 a 5 řeší zároveň otázku zařazení stavebně historického průzkumu dle tohoto paragrafu do památkového fondu analogicky jako pozměňovací návrh v § 48 odst. 3 se shodným odůvodněním nadbytečnosti duplicity odevzdávaných průzkumů institucím památkové péče. Ukládá ministerstvu odeslat i další případné průzkumy a dokumentace, které ve věci zajistilo.